

ډالۍ

د ارواښاد اسحاق ننگيال

شعرونو ټولگه

کابل ۱۳۶۳ کال

Ketabton.com

د کورنيو چارو وزارت د سياسي چالرو لوي رياست څارندوي مجلې اراره

د انټيرنيټ په مخ اوډنکې سمسور مېښي

د سريزي پر ټاي

شعر او شاعري د ټولنيزو پيښو د انعكس غوره او مهمه وسيله ده. داسې وسيله چې كولاى شي د پيښو او پديدو ما هيت په ښكلو الفاظو او كلماتو بيان او د هغو واقعي تصوير په هنري ډول روښانه كړي.

په داسې حال كې چې ټولنيز ژوند او د ټولنې واقعات د هنري اثارو د توليد اصلي سرچينه ده خو هنر پخپله د خپل كيفيت له نظره چې د طبيعت، ټولنې او انساني تفكر د ژورو خير نوله لارې پيد كېږي د ټولنې په بدلون او اوښتون كې بې اغيزې نه دي. د شاعر فكر او احساس عواطف او انديښنې د پيښو د انعكاس ښكلي هينداره ده. خو دغه هينداره د شاعر د ټولنيز دريغ سره ژور ارتباط پيدا كوي. كله كله د شاعر احساس او افكار د پديدو طبيعي رنگ، ښگلا، ښايست او جمال د عيشونو او بدمستيو د ستاينې او بيان وسيله گرځي. مگر كله بيا د ټولنې رنځ او درد، ستونزې او كړاو وونه او په لسگونو خوا شينې كوونكې پيښې د شاعر د عواطفو په هينداره كې انعكاس مومي.

زموږ ټولنه چې د ثور انقلاب په بريا لیتوب او د هغه په پر مختگ سره ورځ په ورځ درنايي لاره پرا نيزې، ښكاره ده چې زموږ د شعر او هنر، شاعر او هنرمند نړې د دغه ژوند بڅښونكې انقلاب دارمانو نو او د انقلاب دلارې روښانه مثالونه دي. زموږ د ټولنې په اوښو شرايطو كې چې دبا درې او ستاينې وخت او زمانه تيره ده او د رنځيدلې انسان د بريا لیتوبونو غږ او ددوي هڅنده كاروان دارتجاع او امپرياليزم د توطيو او د سايسو سره سره دنوي ژوند لور وپرا وونو په لور د رومي زموږ شاعران ددغه پر مختلونكې كاروان غوره ترجمانان او د هغوي احساسات او عواطف دنوي ژوند وپلوشو منعكس كوونكې دي. دهيواد د مسلحو قواوو په تيره بيا د رندوي نه ليكو سره د داسې شاعرانو پيوستون او ددوي درزمې او حماسې آناړو منځته رورل زموږ داو سنيو قهرمانو سرتيرو، ساتنمنانو افسرانو او نور ومنسو بينو د هڅولوله پاره مهمه انگيزه ده. ددوي رزمې او حماسې آثار كولاى شي تاودو مور چلونو ته لازيات شور او ځور و بڅښي او هغه انقلابي مينې ته چې زموږ د زړه ورو او قهرمانو سرتيرو او افسرانو په وجود كې جريان لري لا شور او قوت ورکړي.

د ((ډالی)) اثر هم د داسې اثارو له جملې څخه دي. موږ په داسې حال كې چې ددې شاعر اثر او احساس ستا يو دنورو ټولو هغو شاعرانو څخه چې ددوي قلمونه د انقلاب دارمانو په دفاع كې قرار لري، هيله من يو چې د انقلابي رزم په ډگر كې زموږ د سر بازانو ساتنمنانو او افسرانو غږ پورته او په خپلو اثارو كې د هغوي حماسې رهبري كړي. مينه او درنښت

د خاندوي د نشراتو اداره

سباوون

مونږ له تيارو زړو نه راکارو سباوون پسې ځو
ورپه په ستورو ولو لمره ستا لټون پسې ځو
د زړو ډيوې په لاس کې خيژو آسماني څوکو ته
د شپول له دام نه د بندي سپورمۍ خلاصون پسې ځو
مونږ عاشقان يو په غوتيو مين زړو نه لرو
د اغزو څوکو باندې خيري زړه گلگون پسې ځو
ليلا ليلا نارې وهو پسې صحرا لټو
مونږ د مجنون ملگري گوري چې مجنون پسې ځو
وينو: رابلي شې، مشال شې، خراغونه مو شې
تکل مو کړې تورو شپو کې نوي يون پسې ځو
څو چې راتول يې نه کړو غونډه يې نه کړو يو يې نه کړو
مونږ د دې تيتو خورو خلکو پيوستون پسې ځو
ملگرو پاڅې چې سرو نو سره لوبي پيل کړو
راځې راځې چې يو پاڅون او اوښتون پسې ځو

د وينولار

ځليږي هره خوا کې مود وينو مشالونه
دا سره توغونه گوري دشهيدو بيرغونه
دې سرو لارو ته گوري چې په وينو مو وينځلي
منزل د ژوندانه ته مو ټا کلي نښانونه
د زړه وينې به څښو خو يو قدم به پرشانه ځو
د سر په زور به لارې جوړو و په سم او غرونه
سرونو سره لوبو دا ورو نو سين کې لا مېو
د وينو په لار ځو چې څو پوره کړو ارمانونه
ليلا مود مقصود لکه سپوږمۍ په هوا ځلي
وصال ته يې په بند بند ماتو و تور زنځيرونه
کاروان د انقلاب مو آسمانې څو کوته رسې
په هر قدم کې ږدو ورته دا خپل زلمې سرونه
داسيل د غضبو به د دښمن په خونه سم کړو
په اور يې سوځوي دغه سر کښه تندر ونه
ملگرو زه مو جارشم هر قدم په نره اخلي
زمو په شانته نيسي نوې نوې مو چلونه

زما مينه

زما مينه زما عشق زما وطن دي

دامي ڄان دي دامی روح دي دامی تن دي

ڄوڙوندي یمه وطن وطن به وایم

دامي بني دامی جنت دامی ختن دي

پروانشته که په سرو وینو لاهوشم

هر مين د وینو سیند کی لامبوزن دي

که می سترگی د غلیمو ږندي نه کړی

راته توکړی چي بي ننگه او ډارن دي

زه دهغه پلار نيکه رښتيني زوی یم

چي په گور کی مردانه پروت سور کفن دي

لغمان ۱۳۵۳.۲.۸

مور. څارندويان

دا وطن به جوړ کړو لکه ناوې د جهان

مور څارندويان

مور څارندويان

پنځه به دنيا کړو د غمونو درنځونو

وراني به کړو څلې دنادو د وځلتونو

لنډه به کړو لاره د دې منډو منزلونو

رسو به منزل ته دخپل هیلو، امیدونو

کوږه ملا ترلې دې هدف ته یوران

مور څارندويان

مور څارندويان

مور جنګي لښکرو د زیار ایستونکو د اسرو

مور لارښوونکې د سرکشوتو پانو

مور مخکښان د انقلاب د قافلو

مور خادمان د خپلو لویو پرګنو

مور د دې وطن د هسکو غرونو شنه زمريان

مور څارندويان

مور څارندويان

هوډ مو و سپینې دې، تندریزمو گوزارونه

هیلي مو سپیڅلې، مقدسه موجنگونه

نه پریږدو تر مرګه مو چلونه سنگرونه

ایښې مو لاسو کې قربانې ته خپل سرونه

جنگ سره موجنگ دې امن او سوله مو ارمان

مور څارندويان

مور څارندويان

کابل

۱۳۶۱ / آجدي /

دپاخون بهير

دټوپان دراتلو زور دي

گړندي سيلې چليږي

تورې وريخې لويې لويې

پتې پتې ويلي كيږي

* * *

په هر گوټ کې لگيدلې

دپاخون غرانده اور دي

خس خاشاک پکې سوزيږي

دادنوي ژوندون شور دي

* * *

د دي توري شپې سينه کې

دارمان ستوري پيدادي

ژر به وځلې په بيړه

دانو خيال نه دي رښتيا دي

* * *

د وطن غوږ کې چغار کړې

د تغير بدلون سندرې

دهيواد انسان ته نبيې

د قيام په خون خبرې

* * *

سور جگرې را اوتلې

په مستې مستې چليزې

ليرې ليرې به كړې دورې

دايې عزم دا پيمان دې

* * *

كه شه شته مخكې سكر و تې

پكې بنورې سره اورونه

په ميرانه ورته دانگو

خير كه و خورو خپل سرونه

* * *

موربه داورانې ويجارې

وچې د بنسټې وچې شارې

په خپل سرو وينو اوبه كړو

كه مو غوڅې شي پرې غارې

* * *

د (شهيد) دوينو سند كې

د خو نورو كور و رانيزې

همدغه سپيڅلې وينې

بې کساته نه پاتيري

* * *

ستر سيلاب مو په شيا دې

را بهېرې مست سيندونه

تندر تندر غر مېهار کا

لر زوې ځمکې هسکونه

* * *

دنگونو په لار نيسو

نوي نوي سنگرونه

دپاخون بهير روان دې

غواړې نوې مور چلونه

بغلان

۱۳۵۷/۲/۸

د انقلاب پیغه

تل به تور تم نه وي

ژر به رها شي

که شپه اوږده شي اوږده

بيا به سبا راشي

د توپانو کاروان به

په خغا سته بياراشي

بيا په مستو خپو

د ژوند خپا راشي

جبر و ستم به نه وي

بنه به دنيا راشي

د انقلاب پیغه به

رښتيا رښتيا راشي

بغلان

۱۳۵۵ / ۱۲ / ۲

د هیلو بن

زړگې شوراته ویلی په گریوان ورژیده

ککونه می په مخ لکه باران ورژیده

جرس چی په غوغا د بیلتون او د هجران

د هیلو بن بی باده بی خزان ورژیده

گوگل نه مروری شوی د سرو وینو غوتی

بلبل یی فریادی شو گلستان ورژیده

شهیدی می شوی خدایه! د زلمی عمرا سری

د ژوند ستوری می ورو ورو له آسمان ورژیده

ژرامی که په بنکلو بانندی نه کوی اثر

خوزما مې او وسلگیو ته جهان ورژیده

اوس راشی لږ خو وپوښتی له حاله د **ننگیال**

چی څنگه یی په هیلو گورستان ورژیده

زما هوډ

که مې سر په بيخ کې غوڅ شى له تنى نه

که مې زړه په منگول و وځي له سينى نه

که مې دواړه سترگې سر نه رابهر شى

په گولو که مې سوري سوري تتر شى

که مې ژبه په چارو لـه حلقه پرى شى

که مې سرى وينى رگونه را خورى شى

د وطن په ننگ دا ټول په ځان منمه

زه افغان يـمه خپل هوډ پوره کومه

* * *

پت ميرانه راته پاتې له پلروده

ننگ، همت راته ميراث د پلار نيکوده

زه د تورود شرننگا په ډگر لوى يم

زه د سترهسکو غرو د څوکوزوى يم

ماته مورد غيرت درس را کړ شيدو کې

روزل شوى يم په غير د توپانو کې

زه توپان يم سيلاوونه وينبومه

زه افغان يـمه خپل هوډ پوره کومه

* * *

دا وطن زما او زما د بچو کور دی

دا وطن مې د انا او بابا گور دی

دا مې مینه د مې وینه د مې تن دی

دا وطن د هر افغان زړه او بدن دی

دا ټاټوبي د باد تورو جنگيالو دی

دا زانگود غیرت منو پر گنود دی

زه به دا وطن په سرو وینو ساتمه

زه افغان یمه خپل هوډ پوره کومه

* * *

دا وطن مې د گوربتو زمر و خاله

دا وطن په ټول جهان ور کوم چاله

د سیلاب خورونو خاوره ده سپیڅلې

کار نامې یې په جهان بریښی ویاړلی

د غیرت غړی جگ شوی تر معراجه

هر غلیم یې دی په خاوره کې تارا جه

زه یې پت ځینی خپل سر قربانومه

زه افغان یمه خپل هوډ پوره کومه

سپينکې مخ

نه پوهيږم دادې مخ دي که آفتاب
چې مين زړو نه چوي لکه حباب
سپين رخسار دې هسې نور شيندې په گلو
چې لاله ورځينې اخلي آب و تاب
د له بنکلي سپينکې مخ ځينې کرې شرم
چې په شپه کې ځان ظاهر کاندې مهتاب
چې نظر دې د گلبني په گلو پريوځي يوځي
مخ په پانوپتول کاگل گلاب
ستاد سرو لېو نشه چې ماليدلې
اوس په ماکله تاثير کرې خم شراب
زاهدان د زمانې به زهد هير کرې
که بنکاره نازک صورت کرې له حجاب
مړاوې مړاوې راتمه مه گوره ويريرم
چې مې نه کرې د بنو په سپين کباب
زه دې خاورې د قدم په سترگو موبنم
ته مې وژني په چارو لکه قصاب
زه دې جار شم درنه وگرځم زروارې
لېرمې ساته نور د هجر له عذاب

کابل

۱۳۶۲ / ۱ / ۲۲

زلمې حسن

دا مې زړه دې که په اور سوي کباب
نه پوهیږم یا سپر غې دي یا حباب
چې لمبې مې د گوگل له څو کو خیري
داغذاب د محبت دي که ثواب
په مستې مستې یې عقل نه بهر کرم
تنګوي زما د سوي زړه رباب
له خماره مې په وینونه مریږي
په مزه مزه یې څښې لکه شراب
په ملا لومارو سترګو مې وژنې
سرتړ پایه یې له ویرې خطر اب
د زلمې حسن له ما صدقه غواړې
قتلوي مې په بنو لکه قصاب
نور به نوم د محبت په خوله وانه خلم
که (ننگیال) ووت له دي غمه کامیاب

دجنو لاره

((هرگز به توبه نه کړم)) له شرابو شرابي يم

ساقې جامونه راکه چې خراب او خماري يم

زاهد دي تسيحات که د جنت په تمه تمه

له ماسره يې څه دې زه په خپله دوزخي يم

پرواد کباب مکره د تاکونو زونې راکه

دزړه غوښې به خورمه هم کباب هم کبابي يم

د عقل رانه واخله خدای له پاره مې فروشه

د مينې سمندر کې ياغې شوي توپاني يم

کعبه مې ميکده ده زما له نورو سره څه دی

دا ځکه له ازل نه دې کعبه کې زنداني يم

(ننگيال) درنه ځمه د جنون په لويه لاره

له ټولو سترگو ليري يو اغزي بياباني يم

کابل

۱۳۶۲/۷/۱۷

د بزگر خونه

په نړیدو شول زاړه قصرونه
په رپیدو شول سره بیرغونه
ددنگو دنگو بنگولو په څو کو
په لگیدو شول غلې او رونه
ځوانې خپې شوي په منډو منډو
په ویبیدو شول ویده بادونه
هتکړې ماتې، زولنې ماتې
لیرې شول زموږه له خولې مهرونه
اباسین مست شو هندو کش ناڅې
په غوریدو شول پتې تندر ونه
هیله تازه شوي بیا راتو کیږي
سینو کې شور کا ځپلې زړونه
نورې شوي وړانې دوینولارې
سپینه رڼا شوه د بزگر خونه
لنډ کرل له بیخه غضب د خلکو
ناولې چارې خونې لاسونه
بیا راژوندې شوي د غیرت چیغې
داد عمرو نو چوپ فریادونه
ملگېو وایې په چیغو چیغو
تل دې ژوندې وي انقلابونه

پدخمري

۱۳۵۷/۲/۱۰

خوشيه سبب شوه

د آسمان ستورو تورو شپو کي سترگه کونه وهل

سپيني رڼا ته يي مطربو ربابونه وهل

بلبل دپاو او بناخونو سره

پورا نازکو سرو مخونو سره

نسيم دگلو له عطرونو سره

زما په زړه يي ويده اور د عاشقي ويناو

لمبي خوري شوي

ساقی په لاس کي راته جام دميو ناب بنوراوه

آشنا په خولي کي راته سرو

شونډو شراب زبيناو

زه دنشو خوږو خيالونو سره

د خوږي مينې مکيزونو سره

ديار په غير کې دخوبونو سره

دامستيو په ټالو کې زنگيدم زنگيدم

دوصال شپه وه

داله مستيه زما غير کې بنوریده بنوریده

زه له خوبنیه ددې غير کې تخنيدم تخنيدم

زه يې له تنکو تنکو لبانو سره

زه يې دزلفو له مارانو سره

زه يې خمارو سرو چشمانو سره

په پته پته غلې شانته لوبيدم ، لوبيدم

خو شپه سبا شوه !!

کابل

۱۳۶۰ / ۷ / ۱۶

پروا نشته

ڪه هر ڇهه ڀه درد او غم ڪي تار ڀه تار ڀه
هسي نه چي ستا له مينڀي تو به گار ڀه
ڀه باران دڪاني ڪرنبه نه ورائي ڀه
زه دڪاني ڪرنبه هسي استوار ڀه
اوره اوره ديار غمه ڀه ما اوره
وراتلو ته دڀ شپي ورڇي انتظار ڀه
ڪوڪي ڪوڪي ڀار او ترس له سوزه نه ڪرم
سوڇه سوڇه ما ڀه اور سوڇه تيار ڀه
دتيرو سترگو خنجر ڪه مڀي ڀه زڙه ڪڙي
ڇوڙوندي ڀه ستا دلطف به منت بار ڀه
پروا نشته ڪه وفانه ڪڙي جفا ڪڙه
خو همدومره راته واڀه زه دڀ يار ڀه

بغلان

۱۳۵۶ / ۹ / ۳۰

وطنه پاڻه

وطنه پاڻه ، ژر شه وينبيره
ارمان ته رسي ، سره اميدونه
بيادي گلشن ته ، نسيم راوڙي
سره غوريدلي ، تنگي گلونه

***

ولس وين شوي ، خلک وين شوي
سره يو شوي ، خواره کامونه
لنکر لنکر شوې ، د زمرو ډلي
دتورو برين دي ، د تنگ سازونه

***

وطنه گوره ، خپلو بچو ته
دي ننگيالو ، پيغلو زلمو ته
گوره چي لامبي ، د خان په وينو
گوره چي دانگي ، د اور خپو ته

***

وطنه گوره ، سترگې رنې کره
زلزايې بنوري ، سکوت ماتيرې
هتکرې خه شوې ، زولنې خه شوې
اوس دحاکمو ، پنبو کې شرنگيرې

***

خمکه تاوده و لمړنوراني شو
تندري قهر ، مو تو پاني شو
غضب مو و سول ، دعيش قصرونه
تور زندانونه ، تور گودالونه

***

وطنه گوره ، خه شور او زورېدی
چې رانرې ږي ، دستم بارې
ظلم برباد شو ، ظالم برباد شو
له زړويې خاخي ، دوينو دارې

***

وطنه گوره ، ستاپه لمن کې
غوټی غوريرې ، خانگې نخيرې

ستا په دروكې، ستا په رغوكې
دنيكمرغيو، ډيوې بليږي

***

زه ترې لوگې شم، ترې سپيلنې شم
ستاله اتلو، باتور بچيانو
زه ترې قربان شم، زه ترې قربان شم
ستاله شهيدو ستاله غازيانو

***

پرېږده چې ټينگ شي، زموږ په وينو
ستا مور چلونه، ستا سنګرونه
پرېږده چې ځلي، ستا په هواکې
دنگ توغونه، سره بيرغونه

کابل

۱۳۶۱ / ۴ / ۱۷

دمینې غوتې

چې مې دې شونډو کې دناز خوږه خندا ولیده
مامې ژوندون سره قسم دی چې سودا ولیده
خوږې موسکا سره چې تا ویش دغمو کولو
اوس مې په زړه کې دخپل غم برخه رښتیا ولیده
تا چې شراب دسرکو شونډو بې بهاراکول
نن مې په شونډو علامه دزهرو بیا ولیده
دزړه په وینو مې دمینې غوتې وغورپیده
نن مې هاغه غوتې په باغ کې دبل چا ولیده
هغه مهرو چې ترقیامته مې دځان گڼله
اوس مې دبل سره ترڅنگه په نڅا ولیده

لغمان

نوي سرود

د وطن د هسكو غرونو

په دا جگو جگو څو كو

د پامير هندوكش سر كې

د آمو هلمند په تل كې

بيا د لمر وړانگې ځليږي

تورې وريځې ويلې كيږي

***

د هلمند سيند په شنا دي

ستر مو جو نه يې نڅيږي

ځي كو كچه په غورځو پرځو

له مستيه غر مېهار كا

ابا سين كې شور اوزوږدي

له خوبني ځني گډيږي

***

ديوه نوي سرود سازدي

چې غږېږي په فضا کې

گوت په گوت سيمه په سيمه

د آسمان جرقو بريننا کې

ورکې زيری ولسو ته

د سبا خړيکې شوې شپو ته

و دې خوارو پرگنو ته

***

مړاوي زړونه راغورېږي

په سينو د زړو ځوانو

د لوگرو ، کسب گرو

په گوگل دکارگرانو

دې خورو ورو کامونو

خوار ځپلو اولسونو

ځان له خاورو رابهر کړو

کونډو رنډو يتيمانو

***

ستر جکر را الو تلې

په مستې مستې چليږي

ددې خاورې په فضا کې

په دې زړه دايشيا کې
مړاوې هيلې را ټو کيږي
ولولې مور او وينښيږي
تلوسي مو هو سيږي
بيا يوه نوې ساه خپره شوه
تش کالبوت داريانا کې

***

د تاريخ ويار جنې پانې
غورځنگونه ، پرتمونه
پت ميرانه د سوبمنو
توره ډال د غيرتمنو
کار نامې د شهيدانو
د غازيانو نيکه گانو
بيا له سر ځينې تانديږي
تير يادونه ژوندي کيږي

کابل

۱۳۵۹ / ۶ / ۲۶

شهيد شاعر (۱)

داستبداد په سرو او رو کې کړيدلې شاعر

د پرگنو او دولس غمو خوړلې شاعر

دادزيار کښو بې وزلانو، کونډو ورنډو مين

دارنځيدلې، زوريدلې، درديدلې شاعر

***

ده په ټول ژوند کې رټل شوي انسانان ستايلي

ده دولس ښادي خونښو کې مدام خندلې

داو دخلکو چو پري او پار کيوال ستايوال

ده په ژړا ماتم دخلکو هر زمان ژړلې

***

دادرزمونو پيکارونو سرو اورونو اتل

داد وطن او انقلاب په مينه مست قهرمان

داد مرام او ارمانونو داوردې لارې مل

داد دې خلکو درنځونو او دردو ترجمان

***

داد ملګرو شهيدانو په لار تللي شهيد

دا په خپل سرو وینولت پت او لمبيدلي شهيد

داد همزمو همسنگرو قربان شوي «سنگر»

داد وطن خلکو «محبوب» ستر او وياړلي شهيد

کابل ۱۳۶۰

(۱) محبوب سنگر ته.

دشونډو صراحي

اشنايه نن دې ماته څه راوړي دي كه نه؟
دميو په بازار دې څه ساتلي دي كه نه
له ډيرو بې صبريو مې دسترگو كسي سوځي
ته گوره چې له هجره مې ژرلي دي كه نه
دزړه خونه مې وسپره داغونه پكې شماره
تياكې پكې گوره چې چاودلي دي كه نه
پرې مې رډه دشونډو صراحي تر سركو څوكو
چې مې ورنه په غلاكي چا رودلي دي كه نه
دسترگو په كاسو كې دې عجيبه ترشي وينم
رقيب خودې غوړو كې څه ويلي دي كه نه؟

دبو سو خيراتونه

يار راسره مل شو دنيشو په جنتونو كې
داڅه جادو پروت دى دساقى ډكو جامونو كې
رايې كړلې شونډې نذرانه كې دزلمي حسن
شونډې مې مړې شوي دبو سو په خيراتونو كې
تر مې تر مې اوبنكي مې له سترگو مرغلرې شوې
زيرې د وفا كوي آشنا په سترگو كونو كې
ناخم له مستيه دهوا ياغي مرغه شومه
گرځم يې د زلفو د باغچو په سرو گلونو كې
مخ ته يې پتنگ شومه دلبو يې بورا يمه
كاشكي چې لمبه شمه د دواړو په اورونو كې
ډوب شوم له مستيه دځوانې په هوسونو كې
اورم گناهونو كې را اورم گناهونو كې

بادغيس ۱۳ / ۹ / ۱۳۵۷

دمينې غم

چې مې زړه کې راپيدا دمينې غم شو
سپيلنې شو لو غرن قلم قلم شو
محبت يې زه په هسې رنځ اخته کړم
چې علاج ته مې طبيب له عقله کم شو
مينه اور دې په دې اور يم ستي شوې
هر سپرغۍ يې کله تيغ او کله بم شو
دمرد کو په ږليو کې ژوندون کړم
چې مين مې زړه په سترگو دصنم شو
په نظر کې له ورايه جادو نغښتې
سحر طلسم يې په ما رقم رقم شو
ساده دل وم له انجامه خبر نه وم
اوس ارباب راته دظلم او ستم شو
ما يې مينه رښتيانې رښتيا گڼله
دريغه ، دريغه چې گوهر راته شبنم شو

لغمان ۱۳۵۳ / ۱۲ / ۳۰

اورډه مزلونه

سوځمه داور په لمبو سوځمه

هرې خواته گورم انگارونه دي

زړه کې مې دغم او اندېښنو څپې

پښو کې مې چارپیره زنځیرونه دي

نه پوهیږم دا لاره به څومره وي

څومره چې پرې ځم اورډه مزلونه دي

نه خیرې فریاد مې له خولې نه خیرې

ایښي یې په خولې راته مهرونه دي

نه نه... دا هراس مې ویروى نه شي

مخ ته مې نژدې انقلابونه دي

کابل ۲۱ / حوت / ۱۳۵۴

کلي راشه

بېله تامې د زړه صبر و قرار نه شي
کلي راشه چې مې اوږد انتظار نه شي
زه به لاره په بنو درته جاړو کړم
چې نازک خاطر دې چيرې آزار نه شي
مادهجر په اور مه سيخه ظالمې
داتنکې حسن دې گوره خونکار نه شي
زړه مې ستا دميني ډکه خزانه ده
ستا په شوخو کتو پام چې انگار نه شي
رنگه بنگه مې په غيږ کې راخوره شو
نور مې ويره له رقيب او اغيار نه شي
باده پام کوه چې ورو ورو، راچليږه
تورې زلفې يې په مخ شب و تار نه شي
کوم قد غن به يې (ننگيال) له ميني تم کړي
خو منصور غوندي په دار او سنگسار نه شي

تاهيرومه

بيا مې په زړه کې غمونه گډ شول

بيامې له سترگو او بنکې خڅيرې

بيامې د عقل ستنه کړه شوه

جنون له ورايه راته مستيرې

بيمې مغزو کې ليونې شور دى

هيلې مې مراوې مراوې رڅيرې

اى زما مينې ، ليونۍ مينې

نوردرنه ځمه

تاهيرومه

***

ماوى چې ته به مې د زړه کور شې

ماوى چې ژوند ته به مې رڼاشې

ماوى چې سترگې به مې رڼاشي

زخمي زړگي ته به مې دواشي

ماوی چي مږ به راځني اور کړي

خواته به راشي تل به زماشي

ای زما ميني ، ليوني ميني

نور درنه ځمه

تاهيروه

***

د عشق په لار کي دي آيته کړم

تا په سينه کي داغونه راکړل

تا په خو نرمو ، خوږو خبرو

دميو جام کي زهرونه راکړل

تاراته چل کي له سورکو شونډو

ماته په خوله کي اورونه راکړل

ای زما ميني ، ليوني ميني

نور درنه ځمه

تاهيرومه

***

مينې ما پريږده چې درنه ځمه

خير كه سو ځيرم خير كه ويليرم

يوداغ دې شته دي زما په زړه كې

زه به تر مرگه پې مشغوليرم

پريږده چې خيال كې له تانه لرې

ستاله يادونو سره لوبيرم

اي زما مينې ، ليونۍ مينې

نور درنه ځمه

تاهيرومه

بدخشان ۲۵ / ۹ / ۱۳۶۵

ځماري تنده

ساقۍ پيمانه واخله نو ځمونه تشوم
رگ رگ کي مې دميو دريابونه بهوم
له سوزه د ځمار او د ساړه عقل د لاسه
د زړه په نغري باندي اورونه بلوم
پروا د زاهد مه کړه ساقۍ ژر شه را کوه يې
دوزخ راته رانبيسه جنټونه نروم
احتياط چې کوم يو مت له دې قطاره خيانت نه شي
که يو څاڅکي ترې کم شي قيامتونه وينوم
زما ځماري تنده د څو ورځو تنده نه ده
ددۍ تندي له زوره ډير دردونه تيروم
يو داغ نه دی په زړه کې چې يې څو پيالې دوا شي
ځمونه تشوم پرې پرهارونه رغوم

زما ڳونڊه

يه زما زما سپيخليه ڳونڊه

زما ننگ زما نا موسه

ته مې پت ته مې عزت يې

ته شرف ته مې ايمان

تا دځان په وينو ساتم

سر بنډل زما نار ه ده

کا شکې و مرم ستاله پاره

خو پوره مې شي ارمان

دامې عزم دامې هوډ دی

دامې دنده دامې پريکړه

دژغورن په لار دې ځمه

دامې لور په دا پيمان

ستا په عشق او مينه پاييم

تابه و ايم تابه ستايم

ستا په پت کې زما پت دی

ڊالي

ارونباد اسحاق ننگيال

ستا په شان کي زما شان

زړه مې خوځي ستا لپاره

سربه بنډم ستا لپاره

شهيدان به دې گتمه

که مې ځای شي گورستان

ستا درنه غيږه کي لوی شوم

تا د ژوند درسونه را کړل

تا عاقل کړم تا اگاه کړم

بي له موره راته گران

زه د تا په نامه ويارم

زه پتنگ ته مې ډيوه يې

پريږده پريږده چې مې ژوند کړم

ستا له مينې نه قربان

ما منلي ستا په عشق کي

درد او مرگ په دواړو سترگو

که ايرې شم ستا لپاره

د ابسه هم گنم ارزان

کابل / ۱۱ / جدي / ۱۳۵۸

د ميني سوز

لكه ماته چې دميني سوز رسيږي
هسې كله په اور شمعي ويلې كيږي
هر سپر غۍ د اور زما د زړگي كور شو
هدو هډو كې راته سيخي ايره كيږي
ر به چاته گريوان خيږي كرم وژاږم
چې مې يار راته د بل په خوله لمسيږي
كه هر خومره بار د خاورو په سرباد كرم
خو فرياد مې د چا غوږ ته نه رسيږي
هيڅ اثر مې د ژړا وړ باندي نه كا
مسخري كوي په اوښكو مې خنديږي
كه هر څه نصيحتونه زړه ته و كـرم
ليونۍ شي د ماشوم په خيږ ژريږي
مينه نه ده خوشې خوشې غولول دي
نن زما سبا د بل غيږ كې نخيږي
نه پوهيږم ددې عشق انجام به څه وي
دا اوږده لاره به خوراته لنډيږي

څه بڼه شپه وه

څه بڼه شپه وه مې خوړل وو خندیدل وو

څه بڼه شپه وه نخیدل وو گډیدل وو

څه بڼه شپه وه درندانو پا چاهي وه

څه بڼه شپه وه دځمونو تشیدل وو

***

څه بڼه شپه ده گلرڅو ځلیدل وو

څه بڼه شپه وه د سرو شونډو زبښول وو

څه بڼه شپه وه د جامونو شر او شور وو

څه بڼه شپه وه بنکلول وو تخنول وو

***

څه بڼه شپه وه راته پیغلي گډیدلې

څه بڼه شپه وه توری زلفي بنوریدلې

خه بنه شپه وه خومره مست وم خه بی خوده

خه بنه شپه وه خه پایزیبی شرنگیدلې

***

خه بنه شپه وه درندانو لیونتوب و

خه بنه شپه وه دمستانو بد مستوب و

خه بنه شپه وه خه بازار و، دعیشونو

خه بنه شپه وه بی هونبی کی هونبیار توب و

***

خه بنه شپه وه خه تارونه غریدلو

خه بنه شپه وه ویده زروونه وینیدلو

خه بنه شپه وه بی غمی وه، آرامی وه

خه بنه شپه وه یار می غیر کی لوبیدلو

***

خه شیبی وی خه یادونه خه بزمونه

خه شپی وی خه گله اوې خه سازونه

څه شيبې وې څه ديار مينه خوره وه

څه شيبې وې څه يې غبره كې خوبونه

***

داویده وه ما يې زلفې لوبولې

داویده وه ما يې سرې شونډې رودلې

داویده وه د حيا لمن كې پته

داویده وه د حيا لمن كې پته

***

ربه څه شو! اوس زما جهان دميني

ربه څه شو! دازما ارمان دميني

ربه څه شوه دازما ليونۍ څه شوه

ولی راغی بيا په ما خزان دميني

کابل ۱۳ / ۵ / ۱۳۵۴

غوليدلو هيواد والو ته

يه وطوانوالو ، يه هيوادوالو

يه لري لري ، يه پرديسانو

يه غوليدلو دوطن خلكو

يه دبل كوركي ، مساپرانو

***

يه شمله ورو ، يه رپرورو

شمله موڅه شوه ، همت موڅه شو

ولي سوادشوي ، دبل په لمڅه

برم موڅه شو ، غيرت موڅه شو

***

اوس راته رسي ، دغرو له هاخوا

ستاسو له پښو نه دزولنو شور

په سترگو وينم ، په غورږو اورم

ستاسو لاسونه، داتڪرو شور

***

« اوس دبادونو مستو ڇپو ڪي

ماته رارسي ساسو غورونه»

گورم ڇي لوڙ شول دآسمان زره ته

دتاسو چيغې، ڪريڪي آهونه

***

گورم ڇي ڇنگه ددام مرغی شوي

دبنڪاري لاس ڪي به حلاليري

ستاسو پت وينم ڇي درنه تبنتي

په دي ڊاريزم ڇي رسوا ڪيري

***

يه وريو تريو لوڻو لغرو

يه دعمرنو رنڻو وهلو

يه درديدلو، يه ڪريدلو

خوڙمنو خلڪو غمو خوڙلو

***

داخومره ننگ دي داخومره شرم

چې افغانان دې له وطن تښتي

دابه نو کوم يو عقل قبول کا

چې بلبلان دې له گلشن تښتي

***

دا وطن ستا وو، دا وطن ستادی

دا وطن پاتې له پلار نیکونو

دامو گتلي دامو ساتلي

دخان په غوښو دزره په وینو

***

راشی په مینه دوطن غیرته

دوطن سترگی درته کړې دي

اوس مو په خاوره سباوون بنوري

دانقلاب پرې سپیدی خورې دي

دمينې ځنکندن

خومره سخت ساعت دی دغم کاني را اوربړي
دريغه ، دريغه ، دريغه چې اشنا رانه بيلبړي
ما خو دژوند څرپکه داشنا مخ کې ليدله
پوه شومه چې اوس مې دژوندون پانه رڅيرې
فکر او عقل واره رانه لارل او ياغي شول
باد دليونتوب راته په سر او مخ لگيږي
مينه مې په زړه کې په سلگو شوه ځنکدن کړي
کاني بوټي گوره چې زما په حال ژرېږي
مرگه رارسيره خداي له پاره مه تميره
دابه څه ژوندون وي چې بې ياره به تيرېږي
ډوب شومه «ننگياله» نور په شرم او پيغور کې
هر څه ته چې گورم ورنه سترگې مې شرميږي

دابه مې سزاوي

ننه په زرگي کې مې لمبې لگي

مستی ليونی دغم څپې لگي

شور کوي په زړه کې مې غوغا کوي

ساز کوي ، اواز کوي نڅا کوي

اوس ليونی کيرم

خدای چې مروره رانه مينه شوه

اوس مې نو خوراک دزرگي وينه شوه

څه وکړم گريوان چاته پاره کړمه

چاته دازخي زرگي بنسکاره کړمه

وه ژارمه چاوته ناره کړمه

اه مې هيڅ څوک نه اوري

خيردى ديار عشق كې سودايي بڼه يم

ورك له كور او كلي سودايي بڼه يم

پريږده لادغم په اور كباب شمه

وسوخم لمبه شمه خوناب شمه

ومر مه زړه چاودې شم حباب شمه

دابه مې سزاوي

كابل / ۴ دلو / ۱۳۵۹

نجلج

بیا د مطرب په نوا مسته ده نخیږي نجلجی
پای زیبه مه یې شرنګوه چې رسوا کیږي نجلجی
میګونې شونډی یې خمار دمې خورو ما توي
مسکې شي و خاندي غوتې غونډې غوړیږي نجلجی
خلین رخسار یې د آسمان زیب او بریننا شرموي
سپوږمیه بریوزه چې رڼا ته دې خنډیږي نجلجی
بیا د نرګس او لاله رنگ مړاړی زینبلی بنکاري
ځګه په لښتو یې شوخي کوي لوبیږي نجلجی
زرګیه غلې شه آواز د توپومه وباسه
بیا به په مندوشي حیاور ځي شرمیږي نجلجی

بغلان

۶ / ۱۲ / ۱۳۵۵

د مغان خرابات

بیا څه شور ده څه غوغا ده د مغان په خرابات کې
څه د عشق نغمې غږېږي د مطربو په رباب کې
څه کړنگار دي د جامونو څه بازار دي د مستیو
څه خوږې نشې پرته دي د ساقی په میوناب کې
بې هوښې دي بیخو دی دي جهان د بې غمیو
غم اندوه لره ځای نشته درندا نو په کتاب کې
ای زاهده ای نا صحه ما ته وعظ نصیحت مه کړه
هسې خوند چې دلته شته دی نه مسجد او نه محراب کې
ساقی را کړه پیالی را کړه را کوه یې را کوه یې
څو چې ډوب شمه لاهو شم داد سرو میو دریاب کې
دامې کور کړه د خوښیو میخانه زما مسکن کړه
خو ژوندي یم پکې پام د نشو سیل او سیلاب کې

لغمان

۳۰ / ۲ / ۱۳۵۳

د پښتو خبره

آشنايه گوره خوا ته دې په غلا راغلي يم
ديدن ته دي په پته پته بيا راغلي يم
له و همه د چو غلو له هراس د رقيبانو
تر څنگ دې په الله او بسم الله راغلي يم
نن بيا د تنکې حسن غوړيدلو باغيچو ته
بلبل غوندي په چيغو په ژړا راغلي يم
په ياد د آدمخورو، ليونو، مخمورو سترگو
مجنون غوندي له دښتو او سارا راغلي يم
يو جام دميو راکه له سورکو ميگو نو شونډو
په ډيرې بې صبرې او وار خطا راغلي يم
د خدای له پاره نور را ته د تلو خبرې مه کړه
داو بنکو له جرگو له جرگو سره همرا راغلي يم
رقل د عاشقانو د پښتو خبره نه ده
ننگيال درته په عذرو په دعا راغلي يم

کابل

۱۳۵۴ / دلو / ۱۷

ساقی

و خورمه خدا یرو داغمجنې زمانې ساقی
راورپه راته راورپه دمستیو پیمانې ساقی
وبه چوله غمه اشنا جگي جگي ژرکوه
ډکې کره په بیرپه له شرابونه پیالی ساقی
ستادې د شرابو په پاکی او تقدس قسم
مکره راته مکره دو مره دو مره بهانې ساقی
عقل رانه واخله د جنون لارې راو بنییه
ومي سوخه زړه کې د غمونو خزانې ساقی
نور به توبې نه کرم کاشکې دا توبه مې ماته کړې
کوربه میکده کرم را کره خای په میخانې ساقی
دا سوال مې قبول کړه نور د زهد په لار نه ځمه
خوښ په خرابات یم مناجات نه مې توبې ساقی

دبهار شپه

دبهار رنگينه شپه وای

زه اوته سره همرا وای

دمطربو ترانې وای

ورته دواړه په نخا وای

***

کنډولی وای د شرابو

شني پيالې مو کړنگولای

بلبلان په چغیدو وای

دگلزار په تماشا وای

***

داوبو په شرشرو کې

گډیدلای لمبیدلای

هېڅوک نه وای هېڅوک نه وای

په قهقا وای په خندا وای

***

په شنو بوټو غزیدلای

شبنم ورو ورو اوریدلای

شپه لاهم پسي اوږده وای

نه رڼا وای نه سبا وای

***

ستا د زلفو سیوري لاندې

په خوږو خوبو ویده وای

تا په مینه نازولی

نه اندوه نه وای لا وای

۱۳۵۳ کال لغمان

دحسن ډيوې

زړه مې دتا په ديدنو مور نه شو
باغ په دا ډيرو پسرلو مور نه شو
خو يې راپورته کړل دا اور جامونه
ساقې په ډکو پيمانو مور نه شو
ستا دبنکلا په اور سيڅلې مين
لکه پتنگ په سوځيدو مور نه شو
زړه مې شبنم غوندي دگل په ځولۍ
ستا په سينه په ويدو مور نه دی
لېرانرېدې که دسرو شونډو غوتۍ
ورې خاطر مې په بو سو مور نه شو
دکلو غيږ کې زيبښل شوې بورا
دسره گلاب په اننگو مور نه شو
لېراته بلې کړه دحسن ډيوې
«ننگيال» يې اور کې په سوځو مور نه شو

دمینې لار

دا جمل خټک د دې غزل په اقتفا

که په متقل لاره تیریري په مقتل ورځو
داخل جانان پسې ملگرو تر منزل ورځو
ورځو ورځو دیار درشل ته په برغل ورځو
موربې دیدن پسې دوینو په بدل ورځو
پریرده چې خوځي هره خواکې دا جل وزرونه
مونږه سرتیري یو په خواکې دا جل ورځو
خو چې له ورايه بې د حسن ډیوي بلې نه شي
ترهغو پورې به د زرونو په مشعل ورځو
خیر که په دغه لار کې ټول له پنبو وغورځیږو

د زړه په سرباندي د مينې په تکل ورځو
د مغرور حسن د مغرور جمال لیده په تمه
د آد مخور و خوني سترگو په مور چل ورځو
که يې د زلفو تروپمې وي د تلو لاره نه وي
مور يې د ټيک درنا يې په جل او بل ورځو
چې يې د شونډو د گرمې په تصور مستيږو
که مو په سترگورا بنکاره شي په متقل ورځو

کابل

۱۰ / دلو / ۱۳۶۲

زما زره

ر به څومره نا قرار دی زما زره
د چا غم کي گرفتار دي زما زره
نه پوهيږم چا په کوم تقصير نيولي
چي لايق يې د سنگسار دي زما زره
دابه څوک وي چې د غم پيټي راليري
چې هر دم ورنه آزار دي زما زره
داد چا په سينه ناست بنکاري بازان دي
چې زخم يې يې په منقار دي زما زره
زما خدايه دا خوني سترگي د چادي
چې گولو کي يې حصار دي زما زره
داد کومې دلر بادشوند واور دي
چې ستي يې په انگار دي زما زره
نه پوهيږم دانا دودې په ما څوک کړي
چې هميش ترې نا زار زار دي زما زره

جلال آباد

۱۳۶۱ / حوت / ۱۸

د بهار وږمه

د بهار وږمه چلېږي گډه وي خانگې بناخونه
زړه ځمگه ځوانه شوې ښکلوي گلو مخونه
د بهار مستو شيبو کې په دې ښکليو باغيچو کې
مطربان سره ټول شوي غږوي دزړو تارونه
د ځمار په وينو لژند جادوگر ما بنام مست شوې
دافق په شونډو خښ دي تخنوي دستور و زړونه
د سکرو ټو جام په لاس کې ساقي او سره لوبېږي
تشوي د اور ځمونه هيروي پې خپل غمونه
يو بازار دې د مستيو يو جهان د بيخوديو
د هر بوټي له شا خيږي د پيغلو ټو آوازونه
مادلي دلي راوړي سره گلونه د لاله وو
ښکلو مه يې په پانود شهيدو مزارونه

کابل

۲۸ / ۱۲ / ۱۳۶۲

دیاری دود

د حمید مومند ددی غزل په اقتفا:

یار راځینی لاره پسي نه مرم ژوندي پایم

تو زما په مینه چې لا پایم بی وفا یم

یار مې مساپر شوزه لا پایم په دنیا

((تو زما په مینه)) زما په عشق او په وفا

نه مې ځان حلال کړ نه مې وسو ځا و په او کي

نه په ژړا سر شوم نه مې هیره کړه خندا

نه مې ورته پل د هر قدم په سترگو بڼکل کړ

نه بی شوم ملگری د سفر او نه همرا

نه مې سر له کانیو سره و جنگاوه په زوره

نه مې ځان لاهو کړ په کوم سیندا او په دریا

دا بی حسه زړه مې څه له کانیو شگو جوړ دې

نه په چیغو سر شو نه پرې وشوه څه بلا

دود دیاری دا و چې له غمه لیونې وای

نه له غمه مې شوم نه ملنگ کچکول تر شا

زما په شان بی پته محبت کې مونده نه شي

نشته عاشقی کې ما رسوا غوندي رسوا

دزله ورځې

اوبنکې مې لیمو ځنې په مخ دوچیدو نه دي
سوي پرهارونه مې دزړه په رغیدو نه دي
مانه د بهار وږم دشعریه ژبه مه غواړې
دازخمي حواس مې د بهار او پسرلونه دي
ما د حسن باغ او د سپوږمۍ جلوو ته مه بولې
داغمجنې سترگې مې د حسن او جلوو نه دي
پریږدی چې سرې شونډې د سره جام په شونډو څښې شي
زما د اترڅې شونډې د شرابو د نشو نه دي
زه به څنگه دار باندي د زلفو بنکلا ولیکم
داد دار شعرونه دي د زلفو دمسرونه دي
پریږدی دار په غاړه درزمو ترانې جوړې کړم
داد رزم ورځې دي دبزم او میلونه دي

دحسن څړيکې

لکه سپوږمۍ له وريځو ووځي ځليږي پسې
د زلفو سيوري يې په مخ راشي پتيرې پسې
د زړه مرغۍ مې پسې پورته شي نيوي يې نه شي
ويلې شي وڅاڅي نارې وهي چغيرې پسې
اي د حرمان لمبو را پريوځي ما وسوځوي
ميپنه وينه مې تاوده کړې چې سپرې پسې
ليونې زړه مې پسې سترې شو ديدن لتوي
لکه ماشوم وړې سلگۍ وهي ژرېږي پسې
نسيمه جار دې شم د زلفو جال يې ونړوه
چې يې د حسن څړيکې وځغلي بليږي پسې
نور به «ننگيال» د ملنگۍ کچکول خالي رانه وړي
ديدن دميني لتوي غورځي پرزيږي پسې

دوزخي عمر

ساقی خدای لپاره وسوم څه د څښو جامونه راکه
دگمراه عقل له پښو مې د جنون وزرونه واکه
کړوي مې کړوي مې د خمار لیونۍ کړیکې
جگې جگې ساقی جگې په نشو یې وار خطاکه
تویوم درته په خدا یرو په خم خم گوهر داوښکو
په بدل دهریو خم یې راته یو څاڅکې اهداکه
دژوندون سترې بیړۍ مې واللّه په ډویدو ده
دنشو په توپانو یې راته پورته په هواکه
دگناه خبرې پریرده زه رسوا گنهکار خوښ یم
ما دتالمن نیولې ټول عالم کې مې رسواکه
دوزخي لنډ کې عمر مې دمرگ پولې ته بیایي
دا وروستی شیبې ، لحظې مې له مستۍ سره پخلاکه

دوينو مشال

قصاص که اخلي څوک له چانه د خطا په گناه

ته خو مې وژني خدای له پاره د وفا په گناه

ژبه مې گونگه شي له ويرې خه ويلاي نه شم

چې مې رټې هم دخندا هم دژړا په گناه

زه دې ديدن ته بلوم دزړه دوينو مشال

ته مې شپې له ځانه ولې درنپا په گناه

زه لکه شمع ته تاته ژاړم په زړه اور لگوم

ته مې په مخ وهې داوښکو دلما په گناه

لږ مې دزړه داغونه گوره هم دذهن پرهار

بيا مې لمبو کې سوځوه ديوه رسوا په گناه

انگوري پيالې

ستوري د سحر په راختلو دي
شونډې د غوتۍ په غورږيدلو دي
زړونه تخنوي د پسرلي وږم
زلفې د سنبل په رپيدلو دي
خاندي راته جام د گلابي نشو
گوتې د ساقي دمچولو دي
حسن د بهار ، دميو سري پيالې
خدا يرو ، چې ژوندي د تيرو لو دي
نن مې په زرگي کې د زخمو پولې
بنکاري چې نواوس درغيدلو دي
داميگوني شونډې انگوري پيالې
خولې که د زيبينلو ، ويلولو دي
دادغم لښکري د عمر و ميلمۍ
زړه نه د ننگيال په ورکيدلو دي

کابل

۲۳ / دلو / ۱۳۶۱

ليونې مينه

ياره ستا په محبت زما قسم دی

چې يوه شيبه دهجر په ما غم دی

هسې زه بې صبره ترې دليدويم

لکه ترې مړاوي گل چې دشبنم دی

بيا دې ميه ليونې شوه ځنډنې شوه

نه پوهيرم دانو څه ظلم او ستم دی

چې مې زړه کې ستا د عشق لمبه خوره شوه

اوس نو ځکه لوغړن قلم قلم دی

که فرمان مې د مرگي راشي فرق نه کا

خو هراس مې ستا له عشقه دم په دم دی

خو ژوندي ستا دميني بندگي کړم

ما منلې ستا په عشق کې هر ماتم دی

د شهيدانو مزار

دا چې خوځي په هوا کې په مستې مستې رپيري
 سره توغونه دي وياړلي خومره فخر کا نازيري
 داناري دي د شهيدو نښانونه داتلو
 سرې لمبې دي د سرو وينو د غيرت غږ ترې جگيري

***

قافله دميرنوده ستر کاروان دننگياليو
 دادپت ، همت بچي دي دالښکر دتورياليو
 سر بندونکي د وطن دي ميان د اولسونو
 شهيدان دي د تپا توبي وياړ په داسې جنگياليو

***

دوی اتل او باتوران دي ميرني قهرمانان دي
 دا وطن و دوی ته شمع دوی يې سوي پتنگان دي
 دوی ددې وطن له پته قربا شوي نثار شوي
 داربښتيني افغانان دي ، داربښتيني افغانان دي

۱۳۶۱ کابل د شهيدانو غونډې

دانقلاب جشن

داجشن زموږ جشن دا ښکلې او زيبا جشن

دازموږ دخلکو دننگونو او رښتيا جشن

دامو دجنگونو ، درزمونو دخلا جشن

دامو دمرام دارمانونو دوفاجشن

دامو دې زخمي ستړي وطن ته دښکلا جشن

داددې هيواد دخپلواکې او دبقا جشن

***

دلته راته جوړ ښکلې بزمونه اټونه شول

هيلې مو تازه شوې راژوندي مو وياړونه شول

لنډه مو شوه لاره بريالي مو ارمانونه شول

دلته مو سر لوړې تکلونه او هوډونه شول

دلته مو پياوړې مورچلونه ، سنگرونه شول

دلته جوړ دښنه وو دښمنانو ته قبرونه شول

دلته آبادي دلته ښادي دلته ډولونه شول

دلته سره يو زموږه ژمنی او بولونه شول

***

جگه شوه نارهدانقلاب مولىس -- ونونوكې
كليو ، كرونوكې دوطن په سمو غرونوكې
وخوځيده وينه دغيرت موپه رگونوكې
شوردازادې مولوررالورپه غورغونوكې
هسكې موپگړۍ شوې دپلرونوپه ملكونوكې
زور د خوشحالي راته نڅا كوي سرونوكې

***

يه زما وطنه لا پوره دې ارمانونه شه
تل دې يې سر لوري وسپنيز دې سنگرونه شه
هيلې دې كاميا به بريالي دې غورځنگونه شه
هسك دې په دنيا كې دبريو بيرونه شه
غوڅ دې دغليموله تنونه اورميرونه شه
يه وطنه جار موستاله كانه نه سرونه شه
هر څوز او اغزې دې دجنت ، بنايسته گلونه شه

كابل / ۴ دلو / ۱۳۶۱

پسرلی

يو خوا پسرلي دى بل دبنكليو بوى لگيري
بيا په ميکده کې بادې خم په خم تشيـري
گوره له مستې نه چې هرڅه نشه نشه شول
ودې چوي هغه زړه چې لا اوس هم نه گرميري
باد دسبايي دبد مستيو غيرې پرانيستي
پانودگلاب سره غوتې ناڅي لوييري
دلته بهاري ورمه دزړه سوزونه وژني
څوک به ليوني وي چې غميري نه مستيري
خيري شوې پردې دگناهونو دعشاقو
شونډې دمينو سره يو پر بل خنيري
ورځې دمخورو شونډو بيا دمسيدو شوې
داسې مستانه ورځې به بيا کله رسيـري
کاني بوتې واره زما سترگو ته غوتې شي
شعر مې اباسين شي په زړگي مې رابهيري

وايه مې فروشه!

توی کره ساقي توی کره ستا دخم درياب وچيري نه

زما خماري تنده خو پيالو باندي ماتيري نه

وسپره دخم غوته چې زړه پکې لاهو کره

داد عمر تيري په کاسو باندي ميري نه

ماله دي قابله دساره عقل راباسه

داليونۍ ذهن مې په بل رنگه صبريري نه

وايه مې فروشه! ساقي جانه زه دي جارشمه

لاره دجنون دلته تيرييري که تيرييري نه؟

کابل

۱۳۶۲/۳/۱۱

آراه جنون

راسي چي جامونه سره پورته ڪيو
دادخم اورونه سره پورته ڪيو
راشي دنشو په لمبو وسوزو
سره سره انگارونه سره پورته ڪيو
راشي دا ارام جنون را پاڻو
مست مست او اوزونه سره پورته ڪيو
گوري چي ڊوييرو دخمار په ڊنڊ
پاڻي چي سرونه سره پورته ڪيو
راشي داسپي وينڀي راگرمي ڪيو
مراوي قدمونه سره پورته ڪيو
لڙخو سره تاو ڪيو درباب خوڙي
وناڻو غڙونه سره پورته ڪيو
رنگه ڪيو يارانو دتقوا ديره
سريه سر خمونه سره پورته ڪيو

بغلان

۱۳۵۶/۱۲/۱۳

پریردی

پریردی چې داخړې وریځې والوزي
پریردی چې دلمر کلی روښانه شي
پریردی د آسمان له دوزخې زړه نه
پیغله سپوږمۍ پورته شي روانه شي

***

پریردی د آسمان له خړې ټنډې نه
سپین ستوري راوړي بې حجابه شي
پریردی د ازړه ځمکه هم وځاندي
ځوانه شي ، سمسوره شي شبا به شي

***

پریردی چې له گل سره گلبنو کې
بیا خزان وهلي بلبل وناڅي
پریردی چې د سرې غوټۍ په مخ باندې
څاڅکي د شبنم به ورو ورو وڅاڅي

***

پرپرڊي چي دهر بوتې له شاخيني
پورته ديغلته او اوزونه شي
پرپرڊي له هر گته له هرې تيرې نه
پورته دشپونكي شپيلې سازونه شي

***

پرپرڊي چي دخم دروازي خلاصې شي
پورته ترې ساقې داوړ جامونه کړي
پرپرڊي چي شي ماتې د عمر و تويې
جوړ په محتسبو قيامتونه کړي

***

پرپرڊي د سپوږمۍ سپينې ډيوې لاندې
هر عاشق معشوق غاړې تر غاړې شي
پرپرڊي د ازړې د گناهو پرډي
غيرو دمينو کي ويجاړې شي

***

پريږدې دامو سپينو قطرو سره

گډه دمعشو قودتن عطرونه شي

پريږدې دامو دغاړې هر بوټې

زلفو دجنکيو ته گلونه شي

***

پريږدې دا زما انقلابي وطن

وخاندي بهار سره مستي وکړي

پريږدې چې دا سوې سپلني خاوره

وناخي ، موسکا وکړي خونبي وکړي

حیرتان ۱۵ / ۳ / ۱۳۶۳

خماری عقل

راځي چي سره ووځو يو ځل بيا په سيل د گلو
يو شور دمستي ساز کړو د جامو په کړنگولو
نن باد د سبا وايي زيږي زيږي د بهار
راځي چي بهار مست کړو دنشو په گرمولو
والله چي له خماره خماري عقل مې وژني
ساقيا توفيق راکه لږ د ځان د هيرولو
رقيب خو مو لمبو کي سو زوي په اور د هجر
راځي چي لږ ستي شو د پي مخو په کتلو
ساقی زما زړگي ته دوږمو خبري راوړه
د شونډو په موسکا کي د غوتي د خنديد لو
دالويه د خاموشي د بيلتانه راځني يوسه
خبري راته مه کړه د هجران او بيليدلو
ای باده زما خواته لږ څه مشک د زلفو خور که
تسل به مې د زړه شي د آشنا په يادولو
بهاره داخل ما ته دوصال يو زيږي راکه
داغم راځيني واخله خداي له پاره د سيځلو

ډالۍ

زړه راته مست شو اټنو نه کوي

په بې صبرې رانه پرواز غواړي

گوگله لارور که چي والوزي

هوا بازي لکه د باز غواړي

***

بيا مې مغزو کې څه غوغا خوره ده

غواړې چي مست او ليونې مې کړي

د کومې مينې او وفا په خاطر

غواړې چي سوي سپيلنې مې کړي

***

ستور و ته گورم سترگه کو نه وهې

د آسمان پيغله په گډا بنکاري

ځمکې ته گورم چي نشه نشه ده

غرونه رغونه په موسکا بنکاري

***

آسمانه ووايه خه زيري لري

د باد له غيبري نه پيغام راکه

زه دې قربان شم له درانه سکوته

يو سکوت مات کړه ترې آرام راکه

***

ستاله درنې اوله ناپايې فضا

ما ته گونگې شانتې آواز راځي راځي

ستاد دې مستو توپانو له خپو

يو نوي شور او نوي ساز راځي

***

آسمانه پوه مې کړه د خداي له پاره

ستا په گونگې ژبه پوهيږمه نه

لېر راته وسپړه دهن غوټې

نېر دې دي شونډو ته رسيږمه نه

***

آسمان ولې راته حال نه وايي

چې خلک پاڅيدل وطن وينښ شو

ولې ناره ولې فرياد نه کوي

چې خزانې مړ اوې گلشن وينښ شو

***

ولې دانه وايي په چيغو چيغو

چې د ظلمت ماڼي نسکوره شوله

ولې دانه وايي په مسته ژبه

چې د عيشو نو دنيا توره شوله

***

ولې دانه وايي چې ونړيده

داد عمرو نو د ظلمونو زندان

ولې دانه وايي چې و پرزیده
دبد مستيو اوبزمونو سلطان

***

آسمانه ووايه چې ما تي شولې
لاس او پنبونه دپيړيو کړې
وايه چې راغلي په مسکيو شونډو
دسرو زرمونو دبريو ډالۍ

***

آسمانه ځار دې شم درو گڼمه
خلکو ته زيږي دبدلون ورکه
ټولې دنيا او دنيا والولره
څبر زموره دپاخون ورکه

***

آسمان ويښ شه توپان و خوځوه
آوازه دې تندر ته دې زور ورکه
چاته په قار شه چاته و مسيره
خپلو ته شور دبنو ته گور ورکه

بغلان

تا يادومه

ڊيرمي ياديري په رب قسم دي

ستا نرمي نرمي خوري خبري

ڊيرمي ياديري په خوب او وينه

ستا پستي شوندي لکه شكري

***

بنکلي بهار دي هر خوا گلونه

ورو ورو خوځيري، خانگي بناخونه

په گلو اورې دشبنم خاڅکي

په چکرو تي بيا مستي نجونه

زاهو هوا کي اميل جوړ کړي

چو غکي گرځي ډلي خيلونه

مسته هواده مسته في اده

له گلو خيري خواره عطرونه

میندو پلروله لاسو نیولې

خپل نازولې تنکې بچونه

زه غمو وړې

په حیرت تللې

(یوازې ناست یم تا یادومه) (۱)

یه زویه زویه گلالي زویه

زه به دي هیریم که دي یادیرم

زه چې هر خو ځان مشغولومه

خو ته را یاد شي نو بیا ژیرم

چې ستا په شانته کوم کو چني وینم

زه لکه شمعه ورته ویلیرم

چې ستا د څڼو کاره په زړه کړم

کله مو سکې شم کله غمیرم

که هر خو زړه ته ډبرې میدم

نه مې هیریرې که هم بیدیرم

زه غمو وړې

په حیرت تللې

(یوازې ناست یم تا یادومه)

که هر خو مله مې و خواته راشې

رالره جوړ کړې تاوده بزمونه
هر خو مې ښکلې که غيږ کې نيسي
خو په مامو ښې جوړه تيو نه
که خو يې لمس کړم غوښن ورنونه
هر خو که بزم د خوانې تود شي
هر خو که تش کړم ميو خمونه
هر خو نشې مې له عقله خلاص کړې
هر خو مې مست کړې خواږه عشقونه
په رب قسم دې چې ته رايا د شي
په ما شي زهر واړه خوندونه
زه غمووړې
په حيرت تللې
(يو ازې ناست يم تا يادومه)
ورځ خولا ښه وي په دنده بوخت يم
لعنت په شپې شه بده تيريري
اورم را اورم قرار مې نه شي
بستر مې او ښکولا ندي ډوبيري
خو که يو ځل مې پرېښاتي يو سې
له ځايه خيز کړم زړه مې درځيري

وايمه نه چې (آرش) مې لوڅ وي

وايمه نه چې ساړه بې کيږي

ها خوا او دې خوا ته مې لاس اوږد کړم.

خو په بچې مې لاس نه لگيږي

له ويرې پاڅم يو ټکان و خورم

شپه مې همداسې ټوله تيريري

زه غمو وړې

په حيرت تللي

(يو ازې ناست يم تا يادومه)

جلال آباد

۱۳۶۱ / حوت / ۱۸

(۱) دلايق له يوه شعر څخه نقل شويدي.

هغو ته چې تر خيښ يې نه دي اخیستي او په داوطلبانه توگه څارندوي په ليکو کې پاتې دي.

د انقلاب ساتونکې

ملگرو گورې دې خورو درونه

د شاه زلميو ترانې راځې

گورې چې وينې شول د همت بچورې

دغرو له څو کوزمې راځې

***

گورې چې وبنو ريډل و خو ځيدل

گورې چې مستي شوي زمريانو ډلې

گورې چې والوتل په هسکو ترو

دا دشا هينو او بازانو ډلې

***

گورې له تیکو توري ووتلې

گورې چې و برينيده خره فضا

گورې چې وغوربیده و توکیده

په غرور غونو کې موسکا موسکا

***

گورې چې وړانې شوي دويـنو لارې
گورې چې زړه د (پانگوال) وچاودیده
گوري چې هلته ارتجاع بـوره شوه
گورې چې دلته یـلمت وړنګـیده

***

گوري چې توري وريځې و تنبتيدي
ذآسمان پيغله په ګـدا راغله
ستور و ته و گورې چې ونځـيدل
د ځمکې شونډ و ته خندا راغله

***

گورې چې بلې شولې سري سکروټې
پکې ايرې شول د ډالرو بچيان
گورې زمور د پيغلو او بنکو سين کې
ډوب شول لاهو شول وطنې پرنګيان

***

گورې په وچو ګردو هلو شونډو
خوږه غونډې خندا راغله راغله
گورې په سو يو کريد لوزر ګو

جذبہ دمینی او وفاراغله

***

گوري په وچو گوردو هلو شونډو

خوږه خوږه غونډې خندا راغله راغله

گوري په سويو کړيدلو زړگو

جذبہ دمینی او وفاراغله

***

گوري ددې وطن رنستينې بچيان

د خپلې خاورې سا تندوي شول که نه؟

گوري په خپله خوښه داننگيالې

چي داو طلب د خارندوی شول که نه؟

***

دغه اتل او سر بنسندو نکې زلمې

گوري هادي دانقلاب شول که نه؟

گوري ددې وطن باتوره زامن

حامي، حافظ د نوي باب شول که نه

ثور انقلاب دلارې شهيدانو ته

د وينو سرود

آسمانه ستا په لويه لويه دره

وايه داسرې لمبې د اور خه دي

دا چې تا سوځې درنه زړه وباسې

کړيکې د تندر لور په لور خه دې

***

دا جا دوگر ما بنام په خه مست شوي

چي د افق له شونډو رنگ اخلي

دا توپاني سيلې ياغي دي ولي

چي براو بحر نه قالننگ اخلي

***

ولي دوريځو شوي جامې بدلې

داخړې خړې ولې سري بنسکاري

دغه تور سري د عمرو نو کونډې

لکه د ناوو پلوشي بنسکاري

***

داد فلک له سرو خونيو سترگو

ولې دو ويينو فواري اورې

دا دوزخي آسمان په خه ژريري

توتې توتې قطري قطري اورې

***

دغه دهسکو غرو رغو نوتل کي

ولې دامرې اود آمو په سينو

داد هلمند اود آمو په سينو

ولې داغلي خپې ونخيدې

***

دا ليوڼې برښنا په خه پره كيږي
له قهره ډكده او زور ښيي
ولې راباسي د اورو نو چري
وريځې شري توپان ته لور ښيي

***

آسمانه ووايه قربان دې شمه
دا ليوڼې طبيعت ياغې دي ولې
لږخو مې و سپره دامر اوې ولې
دا سرگردان جهان باغي دې ولې

***

خو.

زه دې لسه سوې در ديدلې زړه نه
دا غلې غلې تلې ترانې اورم
ته چې مدام بولې دوينو سرود
زه دې همد غلته نارې اورم

***

دا برښنا نه ده چې رڼا خوروي
دا شفق نه دې چې گلگون ښکاري
آسمان دادې ځوانيمرگې ويني

چي يې غوتيو کي ژوندون بنکاري

***

آسمانه وغږوه ډه غږوه

د لوی فتحو او رزمو سازونه

توپان ته ووايه چي ورپوي

د سرو قبرونو بخملي توغونه

***

د ستا شفق به شهيد له وينو

رنگونه اخلي او خليږي پسې

د ستا شفق به د شهيد له وينو

رنگونه اخلي او خليږي پسې

د ستا د تندر او توپان زړه کي به

د انقلاب و نه لوييږي پسې

کابل

۱۸/۶/۱۳۶۳

و پوښته آسمان نه

زه هغه زلمي یم چې له سر نه تیریدلې شم

زه مې ککړې باندي میچنې گرځولې شم

زه د ځان په وینو لو بیدلې لمبیدلې شم

زه تورو بارو تو کې د اور تخم کرلې شم

زه مې په منگولو کې اورونه اوبولې شم

و پوښته غیرت مې له آسمان او کهکشان ځینې

پورته له آسمان ځینې ښکته ټول جهان ځینې

***

و پوښته آسمان نه چې یې څومره ازمویلې یم

څومره یې په تورو په ننگو نو کې لیدلې یم

څومره لکه تندر د دښمن په سر لویدلې یم

څومره لکه اوسپنه اورو نو کړولې یم

څومره سرو گولو ته لکه غره سې دریدلې یم

کو مې فلکې کړیکې له هوډه گرځولې یم؟

زما په یوې چیغې اسرافیل رالرزیدلې دي

زما په یوه قهر باندي تندر ریو دیدلې دي

* * *

و پوښته آسمان نه چې يې بل څوک خم ليدلې دي
 کوم چې ياغې شوي سيلا وو نه مهارولې شي؟
 يادو ينوسين کې لکه مست او توپانې ماهې
 اړخ په اړخ را اوړي گډيدلې لمبيدلې شي
 داسې قيامتې لکه داور او دسيندو نو خداي
 کوم چې دوزخو نه خورې سکروټې هضمولې شي

آيا بل به وي داسې انسان په انسانانو کې
 داسې قهرمان د ټول جهان قهرمانانو کې؟

* * *

و پوښته آسمان نه ورته ووايه چې ووايې
 دغه انسان څوک دي دا اټل او قهرمان چيرې
 داد دنيا والو دنياوودسرونو تاج
 داد غيرتونو، همتونو په لوان چيرې
 و پوښته آسمان نه دابه چيرې روزل شوي وي
 دادده ټټوبې دده نسل او نياکان چيرې

دا هغه افغان دي چې يې ټول جهان کيسې کوي
 ځمکه پرې نازيرې د غيرت يې تما شي کوي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**